

Živo zavedanje in duh skupinskega delovanja

LOGON, št. 19, julij 2024 (str.58-64)

Konstantin Scheihing se je za revijo LOGON pogovarjal o temi zavedanja z Mukeshi Gupta iz Indije, ustanoviteljem School of Self-inquiry (Šola samoraziskovanja). Resnica je v živi kvaliteti čistega opazovanja. Če smo pozorni, če so naše oči odprte, če močno prisluhnemo, potem je skupinsko delovanje tu.

K: Hvala, da si si vzel čas, Mukeshi. Začniva najin pogovor s tem, da pogledava na aktualno situacijo človeštva. Očitno je čas globoke krize, gledamo strahotne vojne, uničevanje okolja, rastočo neenakost. Kako vidiš sedANJI položaj človeštva?

M: Zahvaljujem se ti za povabilo k temu pogovoru. Če gledamo stanje zemlje, stanje človeštva in konflikte, se sprašujem, če smo mi kot človeštvo v resnici del učnega procesa, procesa, da bi sebe globoko razumeli. Menim, da je globalno stanje posledica našega notranjega stanja. Dokler v nas samih tičijo globoki konflikti, ne bomo mogli končati vojne in degeneracijo zunaj nas. Zakaj še naprej živimo na ta način? Imam občutek, da človekova zavest prestaja globoko krizo. Toda večina nas tega ne prepozna. Poskušamo prepričati sami sebe, da je vse v redu.

K: Očitno nakazuješ, da je globalno stanje človeštva posledica psihološke realnosti, v kateri živi človeštvo. Vzroki in osnovno reševanje te krize torej ni na neki zunanji ravni?

M: V resnici je tako. In najbolj obžalovanja vredna stran tega je, da morda postajamo vedno bolj neobčutljivi. Navadili smo se na vso sovraštvo, razdore, npr. zaradi vsakodnevnega ponavljanja v poročilih nam to postaja normalno.

K: Je ta proces izgube sentimenta morda tudi v tem, da se posameznik ne more zares soočiti z izzivi, katerim je izpostavljen? Imam občutek, da če

je izziv prevelik, temeljit, je reakcija na to, da nezavedno začnemo ignorirati realnost tega, »kar je«.

M: Res je, da se možgani nato nagibajo k temu, da ignorirajo probleme. Toda očitno to ni rešitev. Človekov duh je iznašel veliko poti za pobeg. Avtoritete, ali religiozne, psihološke ali politične, je naslednja oblika pobega. Poskus, da preložimo odgovornost na neko zunanjo instanco. Nasprotno temu se lahko vprašamo, če je možno, da se kot individuumi ozavemo naše popolne odgovornosti do celote. Resno jemljem, da spoznamo, kako smo psihološko povezani s stanjem sveta. Kar mi smo, ima učinek na vso družbo. Zato je samoraziskovanje ali samospoznavanje zelo pomembno. Če ne razumemo samih sebe, bomo, ne oziraje se na to, kaj počnemo, povzročali vedno večjo zmedo.

K: Dandanes lahko gledamo veliko osebnosti javnega življenja, ki poskušajo v ljudeh prebuditi upanje. V tem smislu, da se moramo s sredstvi, ki jih poznamo, pravilno truditi. Tako s političnim angažmajem, s kultiviranjem prijaznosti, z molitvijo ali z uporabo najboljših tehnoloških rešitev, da bi enkrat to krizo človeštva temeljito rešili. Kakšno pa je stališče iz tvojega vidika?

M: Upanje in tihe želje so še vedno omejene. Potrebno je zunanje ravnanje. Medtem ko pa preprosto le upamo, vedno dlje odlagamo ravnanje. Upanje vedno vsebuje predstavo neke samoprojecirane prihodnosti. Pravo ravnanje je nedotaknjeno od upanja, prav tako je nedotaknjeno od preteklosti in prihodnosti. Kaj torej pomeni, da ravnamo iz globlje inteligence življenja? V miru je potrebno živeti sedaj, ne v prihodnosti.

K: Dozdeva se, da je to vztrajanje pri upanju tesno povezano z globljim dejstvom obupa v psihi. Soočen s svetom, si vsak zase v duhu ustvarja neko idejo o samem sebi v svetu. Je oblika, da to »kar je«, prestavimo v omejeno področje mišljenja. Če se duh nato čuti nemočnega spričo te samoustvarjene predstave, se nagiba k temu, da zapade v neko stanje obupa. In kot reakcija k temu je, da doda tej, z obupom obremenjeni predstavi, neko sebi projecirano pozitivno perspektivo, ki obljublja upanje. Kot sredstvo, da bi omilil samo proizvedeni občutek obupa. Toda oba, upanje in obup, sta zavajajoča. Izvor dualitete upanja in obupa leži v izogibanju direktnega videnja resnice tega, »kar je«, zaradi ustvarjanja ideje o tem, »kar je«.

M: Da, lahko rečemo, da je upanje takšne vrste reakcija pogojevanega duha. Kot reakcija na to, »kar je«, in ker ne vemo, kaj naj zares storimo,

obstaja projekcija, ki temelji na domnevi. Ta domneva je premik stran od resnice tega »kar je«. Vsebuje samo proizvedene ideale, utopije, itd.

K: Če naš duh ustvarja o tem, »kar je« neko predstavo, izgubi resničen kontakt z živo resnico tega, »kar je«. Videti je, da je človekov duh skoraj nezmožen živeti s preprostim dejstvom tega, »kar je«, in neposredno ravnati. Dozdeva se, da njegovo celotno ravnanje izvira iz neke samo ustvarjene ideje, neke abstrakcije tega, »kar je«, ki je navidezno. Mislim, da je nekaj, kar lahko opazamo pri nas samih. Skoraj vse naše ravnanje, notranje in zunanje, temelji na samo projeciranih idejah, ki so fragmentarna in v osnovi temeljijo na domnevi. In tako kot so te ideje fragmentarne, so tudi s tem povezana ravnanja. Ali obstaja, predvsem v notranjosti, ravnanje, ki je nedotaknjeno od samo ustvarjenih idej? Ravnanje, ki je popolno?

M: Človekov duh ima velik potencial. Lahko leti na luno, razvija enormne tehnologije. Zakaj ne more psihološko dejstvo tega, »kar je«, videti v vsakodnevem življenju in pri tem ostati? Če gre za psihološke ali duhovne zadeve, zakaj se zdimo nesposobni videti preprosto resnico tega, »kar je«?

Je vzrok ta, da je ta element v naši vzgoji podprt na osnovi naše kulture, naše religije ali tradicije? Smo postali vzgojeni torej le z idejami, ideologijami in koncepti? Zakaj ne z notranjim opazovanjem tega, »kar je«? Živimo z vsemi temi sloji iz pogojevanj in podob. Nikoli se ne vprašamo, kaj smo v nekem globljem smislu. Zato nikoli ne pridemo v stik s pravo esenco tega, kar smo. Živimo z napačno esenco. Zato so v nas ločevanje, konflikt in nasilje.

K: Zdi se, da moramo imeti globok vpogled v naravo mišljenja, da bi vstopili v direktno povezavo s tem, »kar je«. Vpogled v proces stvarjenja podob, proces oblikovanja idej, ki ima za osnovo nezaveden prevzem »jaz sem«. Zelo globoko se identificiramo z jaz-mišljenjem.

M: Proces mišljenja je univerzalni fenomen. Z njim živimo. Mišljenje je prevladujoči inštrument. Torej je pomembno, da se ukvarjamo z bistvom mišljenja. Kakšno je običajno mišljenje? Iz spomina nakopičenih osebnih razlaganje izkustev nastane projekcija o prihodnosti in spominjanje vtisov preteklosti. Ta proces mišljenja je v osnovi zelo omejen inštrument. Mišljenje ima sicer velike sposobnosti v zunanjih praktičnih zadevah, kjer je to potrebno. Mišljenje je tudi potrebno za komunikacijo. Toda ta inštrument mišljenja se razen tega uporablja tudi psihološko, da bi razrešil notranje človekove probleme z analizo, projekcijo, špekulacijo,

sklepanjem, itd. V tem je protislovje, kajti večina človekovih problemov, ali globalnih ali individualnih, se tvori pravzaprav skozi psihološko aktivnost mišljenja samega.

Če verjamemo, da je takšno mišljenje edini inštrument, morda delamo veliko napako. Zdi se, da obstaja na razpolago nadaljnja zmožnost, kar se tiče narave. In to je zavedanje. V zavedanju lahko opazujemo naravo mišljenja, lahko se učimo spoznavati meje mišljenja, njegovo pravo mesto in kje je uporabno. Zavedanje bi lahko bilo ključ. Zavedanje ni odvisno od spominjanja ali mišljenja. Kjer je čisto zavedanje tega, »kar je«, obstaja občutek miru, občutek brezpogojnega veselja.

Moramo se zavedati, da je mišljenje še vedno materialni proces. Kar mišljenje običajno stori, je področje materije. Je v področju spominjanja, je v področju časa. Kot takšno nima v sebi nič svetega. Je, kar je. Mi pa na toliko načinov občudujemo mišljenje in njegove ideje.

K: Ves čas si delamo predstave o tem, »kar je«, in jih imamo za resnico. Ta način življenja pomeni, da pravzaprav nikoli ne stopimo v direktno zvezo s tem, »kar je«. Nikoli nismo v neposrednem kontaktu z resnico tega, »kar je«. Predstava, ki jo imamo npr. o nekem čustvu, je v resnici abstrakcija čustva. Abstrakcija ni živo čustvo samo. Obstaja ločenost med mojim življenjem z idejo o čustvu in dejstvom samega čustva. V tem stanju ni nobene povezave z resnico tega, »kar je«, temveč le odnos do zabrisanih, od mene samega projiciranih idej o tem, »kar je«. Če se torej vprašaš: »Je lahko čisto zavedanje tega, »kar je«?«, potem sprašuješ, če se lahko konča ta proces proizvodnje podob ali oblikovanja idej glede na to, »kar je«. Ni res?

V tem procesu proizvodnje podob se obsojamo na to, da živimo v fragmentiranem prostoru naših lastnih mrtvih, samoprojeciranih idej. Nasprotno temu je resnica tega, »kar je«, *popolna*, živa. Temeljna razlika torej obstaja v tem, da je duh v zavedanju sposoben stopiti v neposredno zvezo z resnico tega, »kar je«, in živeti v neposrednem, brez besednem razumevanju tega, »kar je«. To prej ni možno, ker je v duhu le lastna izmišljena predstava o tem, »kar je«. V tem iskanju čistega, nekritičnega zavedanja, se torej zdi, da lahko duh stopi v neposreden kontakt z nekim aspektom resnice. Resnica se potem lahko neposredno posreduje duhu človeka. Resnica lahko deluje v duhu. Občutim, da se v duhu, ki se dotika enega vidika resnice, začne razvijati bolj globoka inteligenca. Resnica je osvobajajoči faktor.

M: In resnica je v tem živem trenutku. Resnica je živo zavedanje. Živa pozornost. Živa kvaliteta poslušanja. Resnica je v tej živi kvaliteti čistega opazovanja. Kot praviš, resnica torej ni nobena abstrakcija, ni ideja.

Preko te kvalitete zavedanja se lahko ozavemo tega, kako zelo se je pogojevani duh navadil, da o vsem razvija ideje. Tako se lahko tudi ozavemo tega dejstva proizvajanja podob, ne da jih naredimo za nek problem, temveč jih le preprosto opazujemo. Na ta način se lahko ozavemo težnje duha, da se preko procesa proizvajanja podob identificira z omejujočim mišljenjem. Tako je lahko tu direkten uvid v resnico tega, »kar je«, neobremenjen s sklepanjem.

Pri opazovanju gibanj duha ni nobene izbire, kar pomeni, da ni nobenega izbranega. Naše običajne izbire iz našega pogojevanja se rojevajo z njegovimi sodbami. Toda pri tem, kar opazujemo, je le čisto zavedanje tega popolno navajenega procesa izbiranja. Zavedanje samo je brez vsake izbire. Zavedanje je nekaj, kar je v prihodnosti. Nikoli ni metoda. Je, tukaj in zdaj. Seveda se moramo v našem vsakodnevnemu življenju odločati, izbirati, itd. Glede na zunanje ravni je to popolnoma skladno. Toda tukaj govorimo o psihološki, o notranji ravni. Zavedanje, ne da bi izbirali, bi lahko bila povsem naravna kvalitete našega življenja, ampak po tem se nikoli ne sprašujemo. Navajeni smo, da postavljamo le vprašanja, ki izvirajo iz našega starega mišljenja. Ta vprašanja so tako omejena kot je njihov izvor. Lahko postavljamo povsem naravno globlja vprašanja? Temeljna vprašanja? To se mora vsakemu še zgoditi!

Če potem sprašujemo skupaj, iz tega sledi kooperacija, skupno delovanje, skupno delovanje iz sočutja in ljubezni.

K: Zdi se, da človekova temeljna predstava obstaja o tem, da mora biti skupno delo vedno pod vodstvom neke skupne vere, skupne ideje ali skupnega cilja, pod katerim se lahko ljudje – vsaj za določen čas – zberejo in združujejo. Zdi se, da je bil to dosedaj za ljudi akceptirani mehanizem, da se združujejo in skupaj delujejo. Če se to zgodi, je ravnanje takšne skupine vendarle omejeno zaradi projeciranih idej ali verovanj, v katerih se medsebojno potrjujejo. Njihov duh je zaradi teh idej vezan, morda zelo subtilno, in zato ne najde ravnanje celote v njih širok prostor, da bi se izrazilo. Torej sprašujemo: Lahko obstaja skupno delovanje brez omejene ideje? Lahko med ljudmi nastane ravnanje v takem prostoru čistega zavedanja tega, »kar je«?

M: Na vsak način. Skupno delo, ki temelji na egocentričnosti, na strahu, na katerikoli avtoriteti, je pravzaprav napačen proces. Mora spodleteti,

mora povzročati zmedo. Ali lahko raziščemo globljo dimenzijo skupnega delovanja? Skupno delovanje, ki izhaja iz globoke odgovornosti za celotno človeštvo? Če hočemo skupaj srečno in mirno živeti na tej zemlji mora obstajati skupno delovanje. Če ne bomo prepoznali velike moči, lepote skupnega delovanja, se bomo med seboj uničili. Potrebno se je učiti sodelovanja. Če smo pozorni, je sodelovanje povsem naravno, če so naše oči odprte, če so naša srca odprta, če močno prisluhnemo, potem je skupno delovanje tu.

Vsebuje globoko prijateljstvo, brez hierarhije in avtoritete. V ljubezni ni avtoritete. V ljubezni ni strahu. V ljubezni ni sodbe. Dajmo se torej razcveteti v tem prostoru ljubezni, ki je prostor čistega zavedanja. Imenujem ga tudi *sočutna pozornost*.

Čutim, da je morda to edina pot, da zaščitimo zemljo. Resnično živeti v skupnem delovanju s celotnim naravnim svetom. To je umetnost življenja. In morda bomo nekaj teh vprašanj doumeli na našem prihajajočem retreatu (1), jeseni tega leta, v Birnbachu, v hiši Dreiklang (Trozvok). Veselim se tega.

K: Hvala, Mukesh!

M: Hvala, Konstantin.

Mukesh Gupta iz Indije, govorec in pedagog, ki ga vabijo iz vseh koncev sveta. Že 25 let se posveča temi »Samoraziskovanje«. Posebej ga navdihujeta Jiddu Krišnamurti in Buda. Po vsem svetu je imel preko 200 predavanj, retreatov in seminarjev. Preden je bil mednarodno dejaven kot predavatelj, je 20 let deloval pri *Krishnamurti Foundation of India (KFI)*. Mukesh je ustanovitelj School of Self Inquiry.

(1) Retreat z naslovom *Floering in Wholeness – a meditative self-inquiry* bo od 11. do 13. oktobra 2024 v centru za seminarje Haus Dreiklang, Im Sanig 1, 57612 Birnbach, Nemčija. Za nadaljne informacije pišite na: retreat_info@posteo.de ali info@hausdreiklang.de

Se kot individuumi lahko ozavemo svoje popolne odgovornosti do celote?

Str. 60

Na mesto neposrednega videnja resnice tega, »kar je«, večinoma vstopa ustvarjanje ideje o tem, »kar je«.

Str. 60

Z zavedanjem lahko opazujemo naravo mišljenja, lahko se učimo prepoznavati meje mišljenja, njegovo pravo mesto in kje je uporabno.

Str. 62

Lahko živimo v neposrednem, brezbesednem razumevanju tega, »kar je«.

Str. 63

Navajeni smo, da postavljamo le vprašanja, ki izvirajo iz našega starega mišljenja. Ta vprašanja so tako omejena kot njihov izvor. Lahko povsem naravno postavljamo globlja vprašanja?

Str. 63

Če smo pozorni, je sodelovanje povsem naravno. Če so naše oči odprte, če so naša srca odprta, če močno prisluhnemo, potem je skupno delovanje tu.

Str. 64